

Tovább korszerűsödik a csecsemőruházat

Első alkalommal most kerül sor csecsemőruházati termékek kiállításával egybekötött központi üzletkötés-sorozatra. Az eddigi gyakorlat ugyanis az volt, hogy az iparvállalatokat, szövetkezeteket „otthonukban” keresték fel a nagykereskedő-képviselei. Hétfőn a Divat Intézetben nyitották meg az ötnapos központi termék-bemutatót, azzal a céllal, hogy a kereskedelem szakemberei összességében láthassák a kínálatot, és az eddigieknél hatékonyabb segítséget kapjanak a megrendelésekhez, az üzleti választék bővítéséhez. A tárgyalásokon 11 termelő vállalat, illetve szövetkezet vesz részt.

A kiállított termékeket értékelve megállapították, hogy az elmúlt 2 esztendőben nagyon sokat fejlődött a csecsemőruházat, és az 1977 első felévére szóló kínálat — egy-két darabotól eltekintve — korszerűségében, használhatóságában és esztétikailag egyaránt eléri a nemzetközi színvonalat, állja a versenyt a hazánkba érkező legigényesebb importáruval is. Tehát: tovább korszerűsödik a csecsemőruházat.

A jövőben valamennyi főbb ruházati termékcsoporthoz központosítják az üzleti tárgyalásokat: legközelebb a felsőruházati és a kötöttáru kínálatról. Ily módon is tovább javítják és országossá bővítik e termékek kínálatát, hogy a legjobb árukat minden városban megtalálja a vásárló.

Népfrentkitüntetések

Az alkotmány ünnepe alkalmából — több éves hagyományt folytatva — az idén is a Hazafias Népfrent kitüntető jelvényét adományozták a mozgalomban leg eredményesebben tevékenykedő aktivistáknak. Az 1973-ban alapított elismerő oklevelet és érmet az országban, a 181-en vették át az elmúlt napokban. A központi ünnepeket a Hazafias Népfrent budapesti székházában hétfőn tartották, ahol *Sarlós István* főtitkár nyújtotta át a mozgalom legmagasabb elismerését a kitüntetettek egy csoportjának.

A Hazafias Népfrent or-

Szovjet tanár-küldöttség hazánkban

A Magyar—Szovjet Baráti Társaság meghívására évente tanárkület érkezik hazánkba azokról a szovjet egyeteméről és főiskoláról, amelyek magyar ösztöndíjasok is tanulnak. A tanárok találkoznak és tapasztalatokat cserélnek egykori tanítványaikkal és az azonos jellegű magyar felsőoktatási intézmények vezetőivel.

Az elnöksége a szocialista építőmunka társadalmi segítségével, a szocialista nemzeti egység erősítésében kifejtett önzetlen, odaadó és eredményes tevékenysége elismerésül „A Hazafias Népfrent Kitüntető Jelvényét” adományozta *Csongrád* megyében *Molnár Sándornak*, a Hazafias Népfrent Csongrád megyei bizottsága titkárnak és *dr. Remszó Józsefnek*, a szentesi járási hivatal elnök-helyettesének, a népfrent Csongrád megyei bizottsága tagjának.

A kitüntetést a tegnapi ünnepségen vették át.

Otthont teremteni

Régi téma, egyesek szerint magyaros téma. Hivalkodás nélküli, csendes munkálkodás kell itt most, vagy látványos, vállveregetésre pályázó, mehökkentő teljesítmény? A megértő, folyamatos támogatás ér-e többet, vagy a dícsékvő, nagy áldozatkészség? Klaniczay Tibor írja Mi és miért vesztes el Mohácsnál című, nemrég megjelent tanulmányában: „A kor magyarja életét kész volt az országért föláldozni... de pénzt adni közcélra nem volt hajlandó.” A közelgő vesztély láttán a pápai követ így nyilatkozott egyik levelében: „Ha Magyarországot három forintot meg lehetne menteni ebből a nagy veszedelemből, ami most van, nem hiszem, hogy akadna három ember, aki azt a három forintot ideadná.” Hát így viselkedtek nemes uraink. A népet természetesen akkoriban soha senki nem kérdezte.

És mi a helyzet ma? Annak ellenére, hogy a múltunkat mindenestől magunkban hordozzuk, tagadhatatlanul millióknak vált meggyőződésévé: kellemes otthont kell teremteni ebből az országból, ez csak egységes akarattal, az erők összedadásával lehetséges. Szép és otthonos máris a mi szocialista hazánk, magunk formáltuk kinnal-bajjal, de mindig örömmel illyenné, ki tagadhatja azonban: rengeteg erőfeszítés kell még ahhoz, hogy igazán lakályosnak mondassuk. Sok panaszunk nem lehet. Ha talicskának kell nekifeszülni, hogy útját álljuk az árvíznek; ha kommunista műszakra szólítanak egy-egy óvoda vagy iskola gyorsabb fölépítése végett; ha fásításhoz kéri a lakosság segítségét — jelentkeznek az emberek tömegesen, föltűnés nélkül. Legtöbbször valószínűleg tisztában vannak az effajta munka „szürkeségével”, s aligha várják sokan, hogy azzal beírják nevüket legalább a városörtönt aranykönyvébe. Mégis szívesen indulnak a hívó szóra. Sok még persze a buta beszéd, és itt-ott húzódozás is előfordul, de egészében véve „új nép, másfajta raj” ez már, amely megtanulta becsülni saját rendjét, önnön munkájának gyümölcsét. Ha nem is fűt még kivétel nélkül mindenkit a teremtő szenvedély, s ha egyesek egyelőre „a mohóság háztáji emlékműveit” magasztalják is, a nagy tömegek már nem úgy reagálnak az ország, a város kérésére, hogy „mi az én hasznom”, hanem végzik a dolgukat, szakmájuk szerint, természetes készséggel.

Nagyon nehéz ellesni a helytállás titkát, azt, hogy mi ösztönzi az embereket a hétköznapi, újra meg újra ismétlődő, néha valóban elég monoton tevékenységre. A balástyai Móra Termelőszövetkezet portása a minap azért sajnálkozott önmagán, mert mindössze 62 esztendő óta nyugdíjba menést javasolt nekik. Ő tudja, mi a jó abban, hogy egész nap vigyázó szemmel őgyegek a bejárat körül! A Gabonatermesztési Kutató Intézet egyik munkatársának felajánlották egy, az övével mozgalmassabb és perspektívában talán pénzesebb állást, mégis maradt a helyén. Nyilván nagyon sok örömet talál abban, hogy lesi, figyeli a kísérleti növények fejlődését! Sok olyan szegedi munkás nevével lehetne felsorolni, aki nem engedte „kiemelni” magát a műhelyből, hanem szépen megköszönte a bizalmat. Ezt tanuljam, ezt csinálom — tárta szét a kezét egyikük. És a többi „névtelen”, aki tervezet és utat jelöl, kenyeret sűt, deszkát gyul, sertést hízal, talajt művel, őrít áll, fát aprít, könyvet faggat, tészta metél, vagy benzint adagol? Ki áll a hátuk mögött fenyegetően, hogy gyerünk, gyerünk, emberek, különben...? Senki. Ki-kik magában hordja a fejemel, a hasznos tevékenység iránti ősi vonzódást.

Hétköznapi forradalmiságnak is szokták nevezni a kitartó szorgalmat, amely nélkülözhetetlen nemcsak az általános anya-

gi jólét, hanem az új típusú emberteremtés szempontjából is. A fiatalok némelyike — legyünk csak tárgyilagosak! — nehezen érti, hogy miért ilyen eseménytelen ma a világ. A türelmetlen ifjúság szerint a kommunista pártnak nagyobb, látványosabb tettekre kellene ösztönöznie, s ezért egyesek csak nézik csodálkozva, miért ez a nagy tisztelet a magától értetődő, „unalmas” munka iránt. Egy tehetséges fiatal költő, Béres Attila, úgy adott hangot ennek a fiatalos elégedetlenségnek, hogy „Életünk formákba szaradt, merevedett”, „Titkainkat unalmaink megőrlik”, „Országos körömnövesztő nagy gesztenyesütődében” élünk stb. Lenin ezzel szemben azt mondja, hogy nem szabad kétségbeesnünk, ismétlenül neki kell látnunk a munkának, s ha elkezdtünk valamit, de zsákutcába jutottunk, kezdjük el újra, akár tízszer is egymás után. Olyan emberek kellene, akik feladatukat lelkiismeretesen tanulmányozzák és értik dolgukat. A forradalom győzelme előtt természetesen másképpen érvelt a világ legkimagaslóbb egyénisége: akkor a merész terveket, a nagyszerű harcot, a messze néző, hivatásos forradalmár eszményét hangsúlyozta. Később, 1917 októberében után azonban rögtön tisztázta a megváltozott feladatot. „Nálunk már régen nem általános elvekről van szó — írta —, hanem éppen a gyakorlati tapasztalatokról, itt... tízszer nagyobb érték számunkra az a tudomány és műszaki szakember, aki ha burzsoá is, de érti a dolgot, mint egy felfuvalkodott kommunista, aki kész bármely pillanatban éjjelnappal »téziseket« írni, »jelszavakat« kiadni és üres absztrakciókkal dobálózni.” Aligha kell bizonygatni, hogy Lenin ezzel a szocialista építőmunka alapvető irányvonalát jelölte meg, vagyis világosan megmondotta, hogy a hatalom átvétele után mi a forradalmi magatartás lényege.

Az egész országból kulturált, meleg otthont berendezni — igen, ez a mi nagyszerű célunk. Az életszínvonal emelésének fogalmán nem összkomfortos bőséget értünk csupán, hanem az életkultúra újfajta igényét is, amelyet a felszabadulás hozott magával. Amikor folyton-folyvást a jobb gazdálkodást emlegetjük, ezzel az emberi szükségletigényeket átforgató kulturális forradalmat is győzelemre akarjuk vinni. S hogy az alkotó, teremtő munka általánossá tétele valóban egyetemes emberi igény, s képes kielégíteni, megnyugtató, lecsillapítani akár a leghevesebb vérmérsékletű életörökvőt is, hadd álljon itt egy világirodalmi példa. Amikor Faust eladja a lelkét, arra biztatja az ördögöt, hogy amennyiben valaha csak egy percre is megnyugvást lelne valamiben, akkor verje őt rabillincsbé kímeletlenül, és szabadítsa rá a halált. Élete hanyatlásán azonban azért fohászodik, hogy a közös ügyért szorgoskodó milliókat a szabad emberek örömmel munkálkodó tömegeit lássa maga körül. Átadva neki a szót: „Igy — mondhatnám a pillanatnak: / Oly szép vagy, bíracsak megmaradnál!”

Nem fogy a dolgunk itt, a szűkebb pátriánkban sem, inkább torlódik, halmozódik egyre. S aki ilyen körülmények között nem arról beszél okosan, hogy szántunk és vesszünk; hogy mihamarabb fejezzük be a félig kész utak, üzemek, közintézmények építését, hanem mindent fitymálva akadékoskodik, az — akárhogy is vesszük — többet árt, mint használ. Valószínűleg nem minden tökéletes, amit ebben a nagy lendületben csinálunk, ezért köszönet mindenkinek, aki jobbat tud mutatni. De az nagyon fontos: úgy kifogásoljon vagy javasoljon akár a legnagyobb tudós is, hogy azzal ne sértse, inkább táplálja a munkájukba feledkezők önértetét.

F. NAGY ISTVÁN

Négy napig Szegeden

Matematikusok és fizikusok nemzetközi konferenciái

Az információk nemzetközi cseréje, a folyamatok kapcsolattartás, a szakemberek személyes találkozásai ma már alapfeltételei a korszerű kutatómunkának — bármelyik tudományágban. A Szegeden nagy hagyományokra visszatekintő és napjainkban is kiemelkedő eredményeket felmutató algebrai kutatások tudományegyetemi szakemberei hat éve teremtették meg a tapasztalatsere nemzetközi fórumát. Azóta évente rendeznek algebrai konferenciákat, amelyeken a matematikai tudományok e gyorsan fejlődött ágának rangos külföldi és magyar kutatói számolnak be új eredményeikről.

Az idei nemzetközi algebrai konferencia tegnap, hétfőn délelőtt kezdődött Szegeden, a JATE új biológiai épületében. Témája: a *félcsoportok elmélete*. A különböző algebrai struktúrák vizsgálatával foglalkozó, úgynevezett modern, vagy absztrakta algebra egyik leg-
régebben kutatott területe ez, amelynek eredményei nemcsak a matematika más ágai-ban hasznosíthatók, hanem a gyakorlati közvetlenebb kapcsolatban álló tudományterületeken is. Az alkalmazás legfontosabb területei: a gépi nyelvek elmélete, az automataelmélet, a számítástudomány. A mostani konferencia előadásai nem elsősorban az alkalmazás, hanem az elmélet kérdéseit tárgyalják, néhány téma azonban jelzi a gyakorlattal való szoros kapcsolatot is. Jó példa erre a tudományos ülés egyik amerikai résztvevőjének előadása: olyan elvont, félcsoport-elméleti témával foglalkozik, amelynek alkalmazása — a szakemberek szerint — elképzelhető a modern genetikában.

Összesen 65 matematikus hallgatja meg a négynapos tudományos tanácskozás előadásait; az algebra elismert hazai művelői, és 13 országból Szegedre érkezett külföldi kutatók. A szegedi szakemberek közül ketten tartanak előadást: *dr. Megyesi László* egyetemi adjunktus és *Szendrei Mária* tanársegéd. A Bolyai János Matematikai Társulat és a *József Attila Tudomány-*

egyetem által rendezett nemzetközi konferencia csütörtökön fejeződik be.

A matematikusok konferenciája mellett a fizikusok nemzetközi tanácskozásának is otthont ad a napokban a város. Ma, kedden délelőtt a Technika Házában kezd meg munkáját a négynapos *lumineszcenciakonferencia*, amelyet a JATE Kísérleti Fizikai, valamint Biofizikai Tanszéke az MTA és az Eötvös Lóránd Fizikai Társulat támogatásával rendez. Tíz országból 70 résztvevőt várnak a tanácskozásra. Harmanc előadás hangzik el, három összefüggő témakörben. Az egyik szoros kapcsolatban áll a festéklézerekkel, amelyek hazánkban először Szegeden fejlesztettek ki, világszinten is az első között. A második témakör a fotoszintézis biofizikájával függ össze, a harmadik csoportban pedig a szerves festékeket tartalmazó anyagokban, így a festéklézerek és a növények anyagaiban is lejáró fizikai folyamatokkal foglalkozó kérdések szerepelnek.

Ketskemény István professzor, a szervező bizottság vezetője elmondta: a konferencia legfőbb célja, hogy a szegedi kutatásokat a nemzetközi tudományos élet áramában tartva a korszerű követelményeknek leginkább megfelelő irányba fejlessze. A bejelentett előadások részben a festéklézerek továbbfejlesztésének elméleti és gyakorlati kérdéseivel foglalkoznak, másrészt több érdekes alkalmazási lehetőséget is felvetnek. A lézereket újabban a környezet tisztaságának vizsgálatára is használják. Most szó lesz arról, hogy a lézerezéssel besugárzott tengervíz fluoreszcenciája milyen felvilágosítást ad a víz állapotáról. A lézerezés különleges tulajdonságait, például rendkívül nagy intenzitását és színképi tisztaságát egyre inkább felhasználják az anyagok olyan tulajdonságainak vizsgálatára, amelyeket a korábbi módszerekkel nem lehetett megközelíteni. A konferencián több előadás foglalkozik a problémával: hogyan deríthetők fel lézerezés segítségével a

fotoszintézis bizonyos alapvető fizikai folyamatai és a klorofill-molekulák működésének részletei.

Napjaink egyik központi kérdése az energiagazdálkodás. Ennek molekuláris szintű vetülete, egyes vonatkozásokban mintegy alapja is a molekulák közötti energiaátadás, továbbá az energia molekuláris rendszerekben való vándorlásának, terjedésének hatékonysága. A szegedi tanácskozáson több előadásban tárgyalják az idevágó kérdést: az oldatokban, a növényi szervezetekben és azok modelljeiben levő festékek molekulái hogyan adják át egymásnak a fényből, a Nap fényéből is elnyelt energiát, valamint, hogy az energia átadásában és ennek szabályozásában milyen tényezők kapnak fontos szerepet. Az elméleti ismeretek és alkalmazási lehetőségek bővítése is szerepel a konferencia programjában. Így például a festéklézerek teljesítményének növelése, új lézerezőanyagok felfedezése és tulajdonságainak ismertetése, a molekulák közötti energiaátadás új vonásainak feltárása is tárgya lesz néhány előadásnak. A szegedi szakemberek bemutatják a konferencián az itteni kutatások eredményeit,

Épül a védfal

A Lenin körút felső szakaszától az alsó szakaszig ütemszerűen folyik a partfal építése. A felső szakaszon a lejáróval jórészt elkészültek már, a munkák zömével most a klinikák előtti partszakaszon tartanak. Első lépés: készítenek majd épülő pillérek alapját. Második felvétélükön: Elkészültek a pillérek zsaluzásával. Ezen a szakaszon Vedres Balázs és Tóth Balázs szocialista brigádja dolgozik.

Somogyi Károlyné felvételei

